

DEO OPTIMO MAX

UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI-PARÆ, ET S. LUCÆ,
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUESTIO MEDICA,

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS
*manè discutienda, in Scholis Medicorum, die Jovis septimâ mensis
Martii, Anno Domini M. DCC. LXV.*

M. CLAUDIO-JOSEPHO GENTIL,

Militarium Nosocomiorum ad Regis Exercitum Medico, & Rei
herbariæ Professore designato, Doctore Medico, Præside.

An quò uberior Transpiratio, èd parcior Fluxus menstruus?

I.

EXCRETIO ea corporis functio esse intelligitur, quâ quid corpore eliminatur. Duplex materies eliminanda, solida, ut sunt alvinæ fæces, liquida verò, ut sunt varii humores, qui per varia diversaque corporis ostia foràs propelluntur. Horum alii per cola secretoria à sanguine secernuntur, priusquàm excernantur, alii per venarum arteriarumve hiantium meatus statis temporibus profluunt, cujusmodi sunt hæmorrhoides, fluxus menstruus. Nimirum cùm nullibi non fluat sanguis, omnium humorum fons uberrimus; cumque nusquàm non prematur à lateribus, propellatur à tergo, vicissimque premat ipse, quos pererrat, canales, necessum est primò, ut perpetuò comminatur, deinde, ut in vasorum parietes arietet. E sanguinis

comminutione nascitur variorum humorum secernendorum facilitas, excernendorumque necessitas; ex impetu verò sanguinis in ipsa, quibus continetur, vasa; horum parietes coguntur eâtenus a se invicem recedere, quâtenus distenduntur, unde sic aliquando hiant, ut purum putumque sanguinem effundant. Est ubi vasa secretoria ad unum omnia certam determinatamque humorum quantitatem extrudunt, est etiam, ubi nunc hæ, nunc illæ excretioni dicatæ partes solitò plus evomunt, imò immensam ferè humorum quantitatem è sinu suo eructant. Quid fiet, inquires, de cæteris excretionum organis? Annon illa parè studio in excretionem incumbent? Minimè quidem. Nam quò uberius est ad hoc, quàm ad illud organum sanguinis affluxus, eò copiosior in altero humorum excretio.

I L

MICROCOSMUM macrocosmo similem esse majores nostri haud abs re pronuntiarunt. Memoriam proditum est, Tyrum urbem Phœnicie celeberrimam, ob circumfusum undequâque procellosum mare, ab Alexandro Magno vix expugnari potuisse; at consecutis panis deinde sæculis in sicco hæsisse, quòd aquæ, quarum munimento cingeretur, aliò divertissent. Idem de Pharo Ægypti gravissimorum scriptorum fide confirmatur. Quò autem recessisset aquarum immensa moles, nisi in aliquod littus remotum exundasset? Quid hoc, inquires, ad rem nostram? Mutato nomine de corpore humano deque humani corporis humoribus historia narratur: Nam si corporis humani succi assatim & solitò uberius in excretoria unius partis impingant vasa, qui fieri potest, ut alterius partis excretoria vasa suo vestigiali non fraudentur eâ proportionè, quâ succi in hæc, quàm in illa exundant minis? Sic laxatâ paulò magis alvo, minor in ore salivæ proventus; sic urinâ prætermo dum affluente, sæcum dejectio rarior observantur. Quòd si fæces crebrò celeriterque exturbentur, arent fauces, siccatur lingua, asperatur palatum, ut accidit in diarrhœa. E contra Ptyalisimo alvus præ ariditate vix quidquàm aut molitur, aut potest ejicere. Quis verò nescit: æstate fervidâ aperiri laxarique cutis poros; hinc perspiratio insigniter augetur, dum minuitur, urinæ per renum tubulos secretio & per vesicam excretio. Quòd si transpiratio eò provehatur, ut humorum exhalandorum molecule ex insensilibus in jam sensibiles ad cutis superficiem sub formâ sudoris coalescant, & transpirationis vis per aliquod tempus non remittat, illicò pene teriantur renum tubuli, vix habet vesica, quò se exoneret. Interim urinam per cutis spiracula foras ferè totam abigi quis insciabatur. Annon hoc odor, sapor cæteraque, quas deprehendas in sudore, urinæ proprietates satis superque declarant? Nec urinam modo in sui materiam vertit, & ad se transfert perspiratio, sed alios etiam quosvis corporis succos depopulatur, nequidem relicto menstruo mulierum fluxu, quem sui juris, pro virium modo, facit.

I I I

CUTIS, perspirationis organum, triplici præsertim constat laminâ, cuticulâ nempe, membranâ retiformi & cute propriè dictâ. Qui quartam cutis partem admittunt papillas nerveas è cute propriè dictâ promi-

nentes; allucinentur illi, nec ne, nihil ad nos. Cuticula, licet vasis destituta, tamen est poris, nisi densitas obsit, nusquam non pervia, utpote è squamis sibi invicem accumbentibus conflata. Membrana retiformis, tum omnis generis vasa in suâ perreptare substantiâ sinit, tum cucullos fasciculis nerveis è cute propriè dictâ protuberantibus suppeditat vix numerabiles. Facit hujus membranæ contextus laxior, ut erumpentibus è subiectâ cute succis via fiat vi; facit etiam ut ad supra positam cuticulam tactus sensus facilè traducatur. Cutis propriè dicta ex intertextis inter se multiplicisque mirum in modum innumeris vasorum sanguiferorum, nervorum, membranarumque propaginibus coalescit. Ex hac vel foecundissimâ parente existunt exporrigunturque ad cuticulam usque tubuli, qui in excernendam transpirationis materiam insensilem conspirant omnes, quamvis alii sensile sebum, alii pilos emittant. Huc adde vel ipsos vasorum sanguiferorum poros, è quibus continuò avolat liquor subtilissimus atque tenuissimus; unde senectutis mortisque, vel sine morbo, nascitur partim necessitas; Præterea cutis universi corporis integumentum, cum habeat superficiem quâvis aliâ parte corporis longè majorem, porosque admittendæ emit-tendæque excretionum materiæ maximè opportunos, reperieturne quispiam sanæ mentis, qui non ultrò fateatur cutem princeps in nobis esse excretionum organum? Sanctorii staticam evolve. Mirum quantum humano corpori vel unius diei spatio perspirationis non auctæ beneficio decedat. At in auctâ transpiratione quid fiet? Omnes omnino corporis succi in poros, tum patentissimos, tum in superficie quàm amplissimâ excavatos, quâ data porta, confluent; præsertim verò humores à plethora oriundi, in quibus non ultimum tenet locum fluxus mulierum menstruus. Consuluisse foeminarum sanitati videtur præpotens Deus, qui voluerit uteri aut ad excretionem pigrioris, aut sub iniquo sanguinis menstrui pondere laboraturi vices à cute posse suppleri.

I V.

UTERUS in hypogastrio vesicam inter & intestinum rectum ad divaricationem usque ossium pubis protenditur. Ex utero propriè dicto & vaginâ præsertim constat. Uterus propriè dictus inversi piri figuram æmulatur, & à fundo latiori in satis angustum collum desinit. Deprehenditur esse firmissimæ densissimæque texturæ, quàm efficiunt arteriæ venæque in ramos numero prope-modum infinitos dispersitæ, nervi & membranæ cujusdam tendinosæ filamentorum silva. Uterus non nisi post aliquot annos, quos certò non definias, ab affluente solito copiosius sanguine intumescit & gravatur, donec facta in dies novi sanguinis accessione, expedire se molesto pondere cogitur. Quo, inquires, modo? Disrumpuntur vasorum extremâ, unde in uteri cavum stillat purpureus latex per vaginæ orificium sibi exitum quæsiturus. Nec satis est semel uterum hac sarcinâ liberari. Recurrit identidem stato tempore, quod in foeminis sanis ad unius ferè mensis extendi curriculum animadvertimus. In ætate proveciori, cujus terminos non indicites, excretionem mensruæ prorsus cessant atque evanescent. Verùm tempore intermedio, nisi catamenia ad naturæ normam profundantur, quæ

4

morborem hinc pullulat ilias? Quid ingruenti occurreret periculo? Quid imminens avertet malum? Transpiratio. Nam cum sanguis præ nimia sui ad uterum affluentis copia exitum sibi ipse præcludat, quid rationi consonum magis, quam, ut è liquoris mole aliquid intercipiatur, quò facilius pars liquoris reliqua possit in arteriarum uteri capillarium extrema vim suam distrumpendo exerere? Intercipi autem qui possit efficacius, quam transpirationis beneficio, quæ à corporis centro ad peripheriam redundantem luxuriantemque sanguinem eò facilius avocat, quò in corporis centro vasivæ uterinis regurgitet sanguis. Afferimus tamen catameniorum materiam, redundantem videlicet in vasis sanguinem, pro transpirationis ratione, posse vel partim, vel omnino per cutis meatus excludi.

V.

PLETHORÆ in foeminis & sanguinis in utero regurgitantis causa multiplex: præsertim vita deses, liberalior cibi euchymi usus, cutis densitas à flacciditate orta, vasa demum uterina præ cæteris omnibus dilatari distendique docilia, & proinde infarctui quàm maximè opportunâ. Natam cum foeminis desidiam probat mollior earum textura, suadet vitæ, quàm in umbrâ ducunt, necessaria connexio. At rure, dices, reperias quæ nihil non suscipiunt perferuntque laboris & operis, viris pares. Non dissitemur. Quid inde? Hujusmodi foeminæ fluxum menstruum aut nullatenus, aut vix experiuntur. Fruuntur tamen interim prosperâ valetudine, & cum res fert, numerosâ prole domum beant: Nimirum assiduo, cui assueverunt, labore corpus induratur firmanitur muscoli, elater accedit cuti, ejus è spiraculis humor expuitur superfluous, alioquin in facili extensilem uteri substantiam facili decubiturus. Euchymum cibum appellamus illum, qui gustu suavis, succi plenus in chylum facili convertitur. Hujus indolis cibi quis avidior quàm foemina? Annon inde scaturiet uberrima sanguinis copia, quæ tractu temporis prætermo- dum aucta redundantem sui portionem dum amolitur, uteri vasis allidit? Non allideret autem, si vasa cutis excretoria satis aperta, firma, elastica vagum & toti corpori gravem humorem ad se, utpote permeari facillima, accerferent allicerentque. Cutis densitas, si quando contingit in viris, contra quàm in foeminis, rigiditate compensatur. Secus viri hæmorrhoidum fluxu, ut foeminæ menstruo, essent obnoxii. Quid plura? Concludamus

Ergò quò uberior Transpiratio, eò parcior Fluxus menstruus.

Proponebat Parisiis JOANNES - STANISLAUS MITTIÉ, Parisinus, Doctor Medicus Remensis, Stanislai I. Regis Poloniae, Ducis Lotharingæ & Barri, Medicus Ordinarius, necnon Saluberrimæ Facultatis Medicinæ Parisiensis Baccalaureus, A. R. S. H. 1765.

A SEXTA AD MERIDIEM.

Typis F. A. QUILLAU, Universitatis & Facultatis Med. Typographi. 1765.